ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/26/6-13

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	26.02.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	03.01.2026 (registreeritud inspektsioonis 05.01.2026)
Teabevaldaja	Põhja-Sakala Vallavalitsus aadress: Lembitu pst 42, Suure-Jaani 71502 Viljandimaa e-post: pohja-sakala@pohja-sakala.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxx.xx@xxxx.xx

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustab Andmekaitse Inspektsioon:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna menetluse kestel on Põhja-Sakala Vallavalitsus selgitanud, et 28.11.2025 teabenõudes märgitud dokumente asutusel ei ole;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja edastas varasema kirjavahetuse jätkuna 28.11.2025 Põhja-Sakala Vallavalitsusele (vallavalitsus) teabenõude seoses Olustvere discgolfi pargis 06.05.2025 toimunud õnnetusjuhtumiga. Pöördumises küsiti teavet discgolfi pargi kohta ning vallavalitsuse hinnangut Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli (Kool) tegevusele seoses õnnetusjuhtumiga. Vallavalitsus kinnitas samal kuupäeval teabenõude kättesaamist automaatvastusega.
2. Kuna teabenõudele tähtaegselt ei vastatud, siis edastas vaide esitaja vallavalitsusele 08.12.2025 sellekohase meeldetuletuse. Sama päeva vastuses andis vallavalitsus selgitusi, kuid ei väljastanud teabenõudes küsitud dokumente.
3. 08.12.2025 täpsustas vaide esitaja muu hulgas oma soovi 28.11.2025 teabenõudes küsitud dokumentide osas, kuid vaide esitamise ajaks ei olnud ta vallavalitsuselt vastust saanud.
4. Kuna vaide esitaja ei olnud rahul, et talle teabenõudega küsitud teavet ei väljastatud ega ka

keedutud teabe väljastamisest, siis esitas ta Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) 03.01.2026 sellekohase vaide, mille AKI pärast vaides puuduste kõrvaldamist menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:
Vaide esitaja palub AKI-l kohustada vallavalitsust teabenõuet täitma ehk väljastama küsitud dokumendid või esitama nõuetekohase keeldumise iga dokumendi osas. Samuti soovib vaide esitaja, et AKI teeks vallavalitsusele ettekirjutuse järgida edaspidi AvTS-is sätestatud tähtaegu ja kohustust vastata teabenõuetele sisuliselt. Lisaks soovitakse vaides, et AKI tagaks vaide esitaja õiguste kaitse, sh võimaluse kontrollida avaliku võimu tegevuse läbipaistvust ja seaduslikkust seoses 06.05.2025 juhtunud õnnetusega Olustvere discgolfi pargis.

Vaide põhjendused:
Vaides märgitakse, et vallavalitsusele edastatud teabenõue ja sellele järgnenud tegevusetus puudutab vaide esitaja õigust saada juurdepääs avalikule teabele. Kuna vallavalitsus ei ole 28.11.2025 esitatud teabenõudele vastanud seaduses ettenähtud tähtaja jooksul ega edastanud põhjendatud keeldumist, siis on vaide esitajal takistatud:

1) kontrollida lapse turvalisust ja õiguspäraselt korraldatud tegevusi seoses 06.05.2025 Olustvere discgolfi pargis toimunud õnnetusega;
2) hinnata avaliku võimu tegevuse läbipaistvust ja vastutust, sh vallavalitsuse ametnike ja kooli tegevuse õiguspärasust;
3) tagada lapse õiguste ja huvide kaitse.

Vaide esitaja hinnangul oli vallavalitsuse 08.12.2025 vastus üldsõnaline ja hinnanguline ning ei käsitlenud esitatud konkreetseid küsimusi. Seetõttu on vaide esitaja järjekindlalt kasutanud AvTS-ist tulenevat õigust teabele juurdepääsuks, andnud asutusele võimaluse rikkumine parandada ja täpsustanud oma taotlust, kuid vallavalitsus ei ole rikkumist lõpetanud.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vallavalitsus selgitas 08.12.2025 vastuses vaide esitajale õnnetusjuhtumi korral Kooli tegevusega seonduvat ning vallavalitsuse tegevusi, mida discgolfirajaga seoses on juba tehtud, mis on tegemisel.

Vastustes AKI järelepärimisele märgitakse, et *vallavalitsusel ei ole 28.11.2025 teabenõudes küsitud teavet (raja projekt, kasutusluba, riskianalüüs, ohutusnõuded)*. Discgolfiraja paigaldas Kool oma territooriumile, et seda saaksid kasutada õpilased. Vallavalitsus andis 18.11.2025 korraldusega nr 750 projekteerimistingimused discgolfiraja ehitusprojekti koostamiseks.

Vallavalitsuse selgituste kohaselt mõistis vastuse koostaja 28.11.2025 teabenõuet selgitustaotlusena. Teabenõude täitmisest ei keeldutud, sest vastuse koostaja soovis anda ülevaate tegevustest discgolfiraja seadustamiseks ja ohutuks muutmiseks ning viia teema sisulise lahenduseni. Ka 08.12.2025 täiendavat pöördumist mõistis vastuse koostaja selgituse küsimisena.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese ja juurdepääs avalikule teabele

1. Vaide esitaja ei ole AKI-le 03.01.2026 esitatud vaides rahul sellega, et talle jäeti teabenõudes küsitud teave väljastamata, samas ka ei keeldutud teabe väljastamisest. Seega on vaide esemeks teabenõude nõuetekohane täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lõike 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

3. Vaidlus puudub selle üle, et Põhja-Sakala Vallavalitsus kui kohaliku omavalitsuse asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes ning selles, et teabenõudega küsitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lõike 1 mõistes.

4. Tulenevalt AvTS § 3 lõikest 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on sisuliselt kogu avaliku sektori valduses olev teave avalik teave AvTS-i mõistes.

5. AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

6. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

Teabenõude täitmine

7. Tulenevalt AvTS §-ist 6 on teabenõue AvTS-is sätestatud korras teabenõudja esitatud taotlus teabevaldajale teabe saamiseks. Teabevaldaja peab teabenõude viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18 lg 1) kas väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-is 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. Vallavalitsusele 28.11.2025 edastatud teabenõude kättesaamist kinnitati samal päeval automaatvastusega, kuid sisulist vastust vaide esitajale seaduses märgitud tähtajal ei edastatud. Selgitustes AKI-le märgib vallavalitsus, et teabenõudele ei vastatud tähtaegselt seetõttu, et teabenõuet mõisteti selgitustaotlusena. AKI juhib siinkohal vallavalitsuse tähelepanu sellele, et ka sel juhul, kui teabevaldaja mõistab teabenõuet selgitustaotlusena, tuleb teabenõudjale viie tööpäeva jooksul teatavaks teha, et teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja põhjendada, miks teabenõuet käsitletakse selgitustaotlusena.

9. Vallavalitsus märkis selgitustes AKI-le, et vastuse koostaja mõistis nii 28.11.2025 teabenõuet kui 08.12.2025 täiendavat pöördumist selgitustaotlustena. Märgime, et AKI ei saa vallavalitsuse asemel tõlgendada, kuidas kõnealuseid pöördumisi tuli mõista. Samas peame oluliseks selgitada, et kui teabenõudena pealkirjastatud pöördumine on teabevaldaja hinnangul sisuliselt selgitustaotlus, siis on teabevaldajal õigus keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 5 alusel ehk siis, kui teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida, analüüsida, anda selgitusi ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida. Selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras. Samas peame oluliseks märkida, et selgitustaotlusele vastamise üle AKI-l järelevalvepädevus puudub.

10. Vallavalitsus vastas 28.11.2025 edastatud ja registreeritud teabenõudele peale meeldetuletust 08.12.2025 ehk ühepäevase hilinemisega. Selgitame, et isegi sel juhul, kui teabenõudele on vastatud hilinemisega, on HMS kohaselt õiguslik olukord saavutatud ning vaide esitaja õiguste rikkumine selles osas lõppenud. Täiendavalt juhime tähelepanu sellele, et isegi ettekirjutusega ei saaks teabevaldajat kohustada teabenõuet tagantjärgi uuesti tähtaegselt täitma. Mis küll ei tähenda, et teabevaldajal ei oleks seadusest tulevat kohustust teabenõudele tähtaegselt vastata.

11. Vallavalitsuse selgituste kohaselt ei keeldutud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 5 alusel seetõttu, et vastuse koostaja soovis anda ülevaate tegevustest discgolfiraja seadustamiseks ja ohutuks muutmiseks ning viia teema sisulise lahenduseni. Selgitame, et teabevaldaja ei pea teabenõude täitmisest keelduma kui tegemist on selgitustaotlusega sel juhul, kui teabenõudjale antakse vastus viie tööpäeva ehk teabenõude täitmise tähtaja jooksul. Praegusel juhul vastas vallavalitsus teabenõudena pealkirjastatud pöördumisele ühepäevase hilinemisega andes küsitu osas vajalikke selgitusi.

12. Nagu juba vaideotsuse 9. punktis märgitud, siis AKI ei saa teabevaldaja asemel tõlgendada, kuidas teabenõudena pealkirjastatud pöördumist sisuliselt tuleb mõista. Samas juhime tähelepanu sellele, et 28.11.2025 teabenõude lõpus on selgelt kirjas, et palutakse edastada dokumendid. AKI hinnangul saab kirjutatut mõista selliselt, et lisaks selgitustele soovitakse ka konkreetsete dokumentide väljastamist. AKI möönab, et dokumentide edastamise palve juures ei ole konkreetseid dokumente loetletud, pöördumise ülejäänud sisu põhjal saab üksnes oletada, milliseid dokumente silmas peetakse. Märgime, et AvTS § 9 lg 1 punkti 5 kohaselt on teabevaldajal teabenõudja abistamise kohustus. AKI mõistab kõnealuse abistamiskohustuse puhul muu hulgas olukordi, mil teabenõudest ei selgu, millise teabe/dokumentide väljastamist teabenõudja soovib. Lisaks on ka 08.12.2025 täiendavas pöördumises märgitud, et vaide esitajale ei ole küsitud dokumente edastatud, mis AKI hinnangul oleks pidanud juhtima vallavalitsuse tähelepanu sellele, et muu hulgas soovitakse ka konkreetseid dokumente.

13. Vastustes AKI järelepärimisele märgib vallavalitsus, et asutuse valduses ei ole 28.11.2025 teabenõudes küsitud teavet ehk raja projekti, kasutusluba, riskianalüüsi, ohutusnõuded. Kuna vallavalitsus mõistis vaide aluseks olevaid pöördumisi selgitustaotlustena, siis ei saa AKI käesoleval juhul ette heita seda, et teabenõude täitmisest ei keeldutud AvTS § 23 lg 1 punkti 2 alusel, milles sätestatakse, et teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet ega tea, kes seda valdab, ning tal ei ole võimalik taotletava teabe valdajat kindlaks teha. Olenemata sellest, et vallavalitsus ei lugenud vaide esitaja pöördumistest välja, et sooviti konkreetsete dokumentide väljastamist ning ei keeldunud teabe väljastamisest seaduses märgitud alusel, et saa vallavalitsus vaide esitajale väljastada dokumente, mida asutuse valduses ei ole.

Kokkuvõte

14. Vaide esitaja palub AKI-l kohustada vallavalitsust teabenõuet täitma ehk väljastama küsitud dokumendid või esitama nõuetekohase keeldumise iga dokumendi osas. Kuna vaidemenetluse raames on vallavalitsus selgitanud, et asutusel ei ole 28.11.2025 teabenõudes märgitud dokumente, siis sellest tulenevalt ei saa AKI ka kohustada vallavalitsust küsitud dokumente väljastama.

15. HMS § 5 lõike 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult kiirelt ja lihtsalt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Tulenevalt eelnevalt märgitud menetluspõhimõtetest ning sellest, et vaide esitaja saab käesolevast vaideotsusest, sh teabevaldaja selgituste osast teada, et vallavalitsusel soovitud dokumente ei ole, siis ei tee AKI teabevaldajale ettekirjutust täiendavalt nõuetekohaselt keelduda iga dokumendi väljastamisest.

16. Samuti soovib vaide esitaja, et AKI teeks vallavalitsusele ettekirjutuse järgida edaspidi AvTS-is sätestatud tähtaegu ja kohustada vastama teabenõuetele sisuliselt. Selgitame, et nii nagu vaide esitaja ise on juba vaides märkinud, siis vallavalitsusele kui teabevaldajale tulevad teabenõudega seotud kohustused seadusest. AKI järelevalveasutusena kontrollib vaidemenetluse raames teabenõuete täitmist ja teabe avalikustamist konkreetses olukorras vastavalt vaide aluseks olevatele asjaoludele. Kui käimasolevas menetluses tuvastatakse rikkumine, siis teeb AKI ettekirjutuse konkreetselt selle menetluse raames vastavate

asjaolude kohta, mitte etteulatuvalt edaspidi sarnaste rikkumiste ärahoidmiseks. Viimase osas saab AKI vaideotsuses juhtida teabevaldaja tähelepanu.

17. Lisaks soovitakse vaides, et AKI tagaks vaide esitaja õiguste kaitse, sh võimaluse kontrollida avaliku võimu tegevuse läbipaistvust ja seaduslikkust seoses discgolfipargis juhtunud õnnetusega. Vaidega koos edastatud materjalide põhjal mõistab AKI vaide esitaja eelnevalt märgitud soovi selliselt, et AKI peaks hindama, kas ja millised dokumendid peavad vallavalitsusel seoses discgolfirajaga olemas olema. Selgitame, et selle osas AKI-l järelevalvepädevus puudub. AKI saab menetluse raames kohustada teabenõudjat kas nõuetekohaselt dokumente väljastama või keelduma dokumentide väljastamisest, mis asutusel olemas on, kuid AKI ei otsusta selle üle, millised dokumendid asutusel peavad olema.

18. Kuigi vaie jääb rahuldamata ja teabevaldajale ettekirjutus tegemata, siis juhib AKI vallavalitsuse tähelepanu sellele, et teabenõudena pealkirjastatud pöördumisele tuleb igal juhul vastata nõuetekohaselt, sh järgida seaduses sätestatud vastamise tähtaega ning vajadusel täpsustada teabenõudja soovi väljastatavate dokumentide osas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel